

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukerń 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 3 zł., z odnośniami i przesyłką pocztową 3 zł. 50 gr., za granicą 6 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 18 gr., CENA OGŁOSZEN: za wiersz milim. przed tekstem 20 gr. 1 w tekście 40 gr., za tekstem 10 groszy. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagraniczne o 50% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w P. K. O. № 80187.

Bacność! W Sobotę dn. 21.11 Zbiórka całego polskiego Wilna na **BALU KOSTJUMOWYM** „Okręgu Sokola” w lokalu gniazda, Wileńska 10, o godz. 10. Wstęp za zaproszeniami. Bilety wstępu po zł. 4, — dla czł. T-wa zł. 2.

„OGNISKO” W piątek, **Dla Szczęścia** Początek o godz. 8-ej wieczór.
Kolejowa Nr. 19. dn. 20 lutego 1925 r. **TANCE do godz. 2 w nocy.** PO PRZEDSTAWIENIU
Dramat w 3 aktach St. Przybyszewskiego. **Czysty dochód na biedną rodzinę.** Reżyser A. Łoński. Administr. A. Mewes.
Ceny miejsc od 1 do 4 zł.

REDUTA WYDZ. SZTUK PIĘKNYCH U. S. B.
Jutro dn. 20.11 1925 r. Sala „APOLLO”.
Moc atrakcyj artystycznych. — Szekery humor i zabawa.

Bal Kupców.

Dnia 20 lutego r. b. o g. 10-ej w. w salona hotelu St. GEORGE'A odbędzie się doroczny

BAL

organizowany przez Zarząd Stow. Kupców i przemysłowców Chrześcijan miasta Wilna. Dochód przeznaczony na Szkołę Handlową. Obfitość atrakcyj balowych, oraz doborowe dwa zespoły muzyczne pod batutą p. M. Salmickiego, wpłyną niewątpliwie na powodzenie tej miłej i pożytecznej imprezy. Pozostałe bilety nabywać można w biurze Zarządu, Biskupia 12 (firma Pao) i Jagiellońska 10 (biuro Pacific).

Ratynowana nauczycielka Polka daje ko. repetycje z języka polskiego i francuskiego w zakresie szkół średnich. Doskonala znajomość francuskiego. Mostowa 12—26.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Podział prowincji Kościelnych. Arcybiskupstwo w Wilnie.

Konkordat ustanawia następujący podział prowincji Kościelnych. Obrządek łaciński:
I. Prowincja Kościelna Gnieźnieńsko-Poznańska: Arcybiskupstwo Gnieźnieńsko-Poznańskie. Diecezje: Chełmińska i Włocławska.
II. Prowincja Kościelna Warszawska: Arcybiskupstwo Warszawskie. Diecezje: Płocka, Sandomierska, Lubelska, Podlaska i Łódzka.
III. Prowincja Kościelna Wileńska: Arcybiskupstwo Wileńskie. Diecezje: Łomżyńska i Pińska.
IV. Prowincja Kościelna Lwowska: Arcybiskupstwo Lwowskie. Diecezje: Przemyśka i Łucka.
V. Prowincja Kościelna Krakowska: Arcybiskupstwo Krakowskie. Diecezje: Tarnowska, Kielecka, Częstochowska, Śląska.
Obrządek Grecko-Ruski:
Prowincja Kościelna Lwowska: Arcybiskupstwo Lwowskie. Diecezje: Przemyśka i Stanisławowska.

Uposażenie duchowieństwa.

Uposażenia przyznane duchowieństwu katolickiemu przez Państwo Polskie obliczane będą w następujący sposób:
Uposażenie miesięczne według mnożnika urzędników państwowych:
Kardynał 2500 punktów i 800 złotych na utrzymanie Kapelana i inne wydatki. Arcybiskup 2000 punktów, oraz 600 zł. na utrzymania Kapelana i inne. Biskup diecezjalny 1700 p., oraz 600 zł. Biskup pomocniczy 1250 punktów, Członkowie Kapituły po 600 punktów, Proboszczowie 270 p., Rektorzy kościołów filijalnych, Wikariusze i Urzędnicy konsystorza 200 p., Zakonnicy kongregacji pobierający uposażenie od Państwa 125 p., Profesorowie seminarjum 600 p., Uczniowie seminarjum 125 p., Audytor Trybunału (uposażenie profesora zwyczajnego na Uniwersytecie), Sekretarz Audytora 600 p., Nauczyciel Instytutu Teologicznego uposażenie mających prawa profesorów gimnazjalnych.

Uchwały klubu Zw. Lud.-Nar.

Klub Zw. Lud.-Nar. na posiedzeniu d. 18 b. m. po wysłuchaniu referatu p. Kozłowskiego i przeprowadzeniu obszernej dyskusji, powziął jednogłośnie następującą uchwałę:
po I, wnioski w sprawie ordynacji wyborczych dla gmin wiejskich. Dążąc konsekwentnie do oparcia ustroju samorządowego w Polsce na zdrowych podstawach społecznych i gospodarczych, oraz pojmując

Sklep p.f. „**CUKRY WARSZAWSKIE**”
wł. J. JANKOWSKI przy ul. Ad. Mickiewicza 6
otwarty od godz. 9-ej rano do 11-ej wiecz.
Poleca cukry oraz kawy palone pierwszorzędnych firm warszawsk.

samorząd jako harmonijne uzupełnienie a nie przeciwstawienie administracji państwowej, jako czynnik wzmacniający a nie rozluźniający wewnątrz spójność państwową. Zw. Lud. Nar. będzie z całą energią walczyć o wcielenie w ustawodawstwo państwowe tych zasad, które zmierzają do utrwalenia narodowego charakteru Państwa Polskiego, ze szczególnym uwzględnieniem postulatów ludności polskiej na Kresach, zarówno Wschodnich jak i Zachodnich. Odnosnie do Ordynacji Wyborczej dla gmin wiejskich Klub Zw. Lud. Nar. oświadcza się:

- za zasadą pluralności z przyznaniem dodatkowego głosu po jednym, umiemyśmy pisać i czytać po polsku, 2—tym którzy ukończyli 80 lat życia, 3—opłacającym podatki bezpośrednie na rzecz gminy, 4—tym, którzy odbyli, w czasie wojny, służbę wojskową w armii polskiej.
- Przeciw systemowi proporcjonalnemu de Hondta, jako niezrozumiałemu dla ludności i wprowadzającemu do samorządu szkodliwą walkę polityczną. W miejsce tego należy wprowadzić głosowanie na osoby w okręgach gminnych i wybierać zwykłą większością głosów. Na 1 okręg wypadnie winno 2 do 8-ch radnych, tak ażeby wszystkie części gminy były w Radzie reprezentowane, co jest szczególnie ważne dla gmin zbiorowych, istniejących na obszarze byłego zaboru rosyjskiego.

Po II w sprawie tak zwanej tymczasowej ordynacji wyborczej i przyspieszenia obrad nad ustawami samorządowymi:

Witając z zadowoleniem fakt, że Komisja Administracyjna po ukończeniu 2-go czytania ustawy o gminach wiejskich przystąpiła do debaty nad ordynacją wyborczą, Zw. Lud. Nar. sprzeciwia się kategorycznie wszelkim pomysłom t. zw. tymczasowej ordynacji wyborczej, uważając je nietylko w tej chwili za bezcelowe, ale nawet szkodliwe, gdyż rozpatrywanie ich musiałoby z konieczności spowodować zwłokę w uchwaleniu ustawy samorządowej.

Klub Zw. Lud. Nar. aprobuje natomiast stanowisko większości Komisji Administracyjnej zmierzające do takiego przyspieszenia prac nad ustawodawstwem samorządowym, aby przynajmniej ustawy o gminach wiejskich i miejskich wraz z odnośnymi ordynacjami wyborczymi były uchwalone przez obie Izby Ustawodawcze, najdalej do końca 1925 roku.

Delegacja drobnych rolników u premiera.

Premier przyjął wczoraj delegację drobnych rolników, która przedłożyła mu swe postulaty.

Dyskusji nad poruszoną sprawą, obejmującą kredyt i przedstawicielstwo w radach rolniczych nie ukończono.

Komisje kwalifikacyjne w szkolnictwie.

Komisja oświaty przyjęła bardzo szczegółowe przepisy co do sposobu prowadzenia arkusza kwalifikacyjnego nauczycieli przez władze szkolne i co do zakresu i sposobu działania komisji kwalifikacyjnych.

Rokowania Angji z Sowietami.

Z Londynu donoszą, że pogłoski o tem, jakoby rokowania między Anglią a Sowietami miałyby być podjęte na nowo wychodzą ze źródeł Sowietkich. Ostatnie rozmowy Rakowskiego z Chamberlainem nie pozostawiły żadnej wątpliwości co do stanowiska rządu angielskiego, który w każdej chwili gotów jest rozważyć rzeszową propozycję, lecz układ taki jaki zawarł rząd Mac Donalda uważa za niemożliwy do przyjęcia. Oprócz tego na miejscu będzie oczywiście, pewna ostrożność względem rządu znajdującego się w stosunkach z III Międzynarodówką.

10-ta Loteria Państwowa.

6-ty dzień ciągnięcia.

Główne wygrane:

Złp. 2 000 — Nr. 863 i 2398
" 500 — " 4837, 7877, 42257, 43028.
" 250 — " 2036, 16830, 32732, 46061, 46394.

Senat.

Wniosek Związku Ludowo-Narodowego w sprawie zagrożonej autonomii uniwersytetów.

Sen. Godlewski zaznaczył w sprawozdaniu złożonym w imieniu komisji, że stosunek Mstwa Oświaty do wyższych uczelni pozostawia wiele do życzenia i z tego

powodu komisja senacka, rozpatrząwszy memoriał niektórych uniwersytetów, jak naprz. Warszawskiego i Jagiellońskiego, powzięła następującą rezolucję: Zważywszy, że zarządzenia Ministerstwa Wyznań Rel. i Ośw. Publicznego godzą niejednokrotnie w autonomię szkół akademickich, a zarządzenia o asystentach wprowadzają zamieszanie prac akademickich i dyskredytują zobowiązania, wzięte na siebie przez senaty akademickie, podpisani proponują Wysokiemu Senatowi przyjęcie następującej uchwały: „Wzywa się rząd do gruntownej zmiany kierunku postępowania IV departamentu Mstwa Wyznań Rel. i Ośw. Publicznego w stosunku do uniwersytetów, gwarantując im zachowanie autoomji' należnej wyższym uczelniom, a niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania. Wzywa się rząd do poddania rewizji i przededagowania ustawy o szkołach akademickich.” Sprawę odesłano do komisji.

Zycie ekonomiczne.

GIEŁDA.

WARSZAWA, 18.II. (Pat.) — Pożyczka złota 8,20, pożyczka dolarowa 3,84—3,85, pożyczka kolejowa 8,80—9,00, pożyczka konwersyjna 5,40—5,60, Belgja 26,48, sprzedaż 26,50, kupno 26,37, Holandia 208,65, sprzedaż 209,15, kupno 208,15, Nowy York 5,18 1/2, sprzedaż 5,20, kupno 5,17, Paryż 27,52—27,46, sprzedaż 27,59, kupno 27,45, Praga 15,48, sprzedaż 15,47, kupno 15,39, Szwajcaria 100,00, sprzedaż 100,25, kupno 99,75, Sztokholm 140,10, sprzedaż 140,45, kupno 139,75, Wiedeń 7,81, sprzedaż 7,83, kupno 7,29, Włochy 21,40, sprzedaż 21,45, kupno 21,35. **Wschepolska wystawa inwentarza opasowego.**

odbyć się mająca w Poznaniu podczas tegorocznego Międzynarodowego Targu w czasie od 8 do 10 maja, zapowiada się okazale, o czym świadczyć będzie zgłoszenia z całej Polski. Wystawa ta, jako pierwsza tego rodzaju w Polsce, winna też wykazać, jak szybko rolnictwo polskie zdolało się odzyskać z ruiny powojennej, oraz uwidocznić ogłowi społeczeństwa w kraju, jak i zagranicą, postępy pracy naszych warstw rolniczych. Z drugiej strony da ona możność zapoznania się z obecnym stanem hodowli bydła w Polsce, wykazując, iż stoi ona na wysokości swego zadania i nie ustępuje w niczem hodowli zagranicznej.

Warunki wystawy przesyła na żądanie i służy dokładnymi informacjami Komitet I. Wystawy Inwentarza Opasowego na Rzeszospelity Polską w Poznaniu, Stary Rynek 45—nr. tel. 2677.

D-rzy Bojalski, Obieziński i Waszkiewicz lokują położnicę i chore z cierpieniami kobiecymi w Zakładzie położniczym. 1—49 ul. W. Pohulanka Nr. 31.

Konkordat.

Jak już donosiliśmy, konkordat pomiędzy Stolicą Apostolską a Polską został podpisany. Prof. St. Grabski, który jako delegat rządu polskiego prowadził pertraktacje z Watykanem wrócił onegdaj do Warszawy. Wobec powszechnego zdziwienia, że sprawa tak szybko doprowadzona została do pomyślnego wyniku, prof. Grabski oświadczył współpracownikowi „Gazety Warsz.” co następuje:

„Istotnie rzecz poszła bardzo szybko, a to dzięki temu, że kongregacja kardynalska, która nad projektami, przygotowanymi przez sekretarza stanu obraduje zwykle kilka miesięcy, tym razem załatwiła rzecz na jednym posiedzeniu. Stało się to na życzenie Ojca świętego, który zna doskonale stosunki w Polsce, i sam się żywo interesował sprawą konkordatu, Redził przebieg rokowań.”

Jakkolwiek konkordat został podpisany, nabierze on mocy prawnej dopiero po ratyfikacji przez sejm. Jakoż we wtorek już, t. j. zaraz po swym przyjeździe prof. Grabski przedłożył konkordat premierowi i ministrowi spraw zagranicznych, wczoraj, t. j. we środę został wniesiony na Radę ministrów i prawdopodobnie dziś będzie wniesiony do Sejmu, który go skieruje do komisji spraw zagranicznych, która zajmie się nim być może już w piątek. Prócz komisji spraw zagranicznych zajmie się sprawą konkordatu również komisja dla spraw wyznaniowych, poezem komisje przedstawią gotowy wniosek sejmowi. Wniosek ten brzmić może tylko: „przyjąć—lub odrzucić”.

O zmianie poszczególnych punktów nie może być w tym wypadku mowy, gdyż na to trzeba by przełożyć cały akt, uzyskać ze strony Stolicy Apostolskiej zgodę na powtórne pertraktacje i następnie rozpocząć całą rzecz od początku.

Jak wypadnie ostateczna decyzja Sejmu, której należy spodziewać się nieważnie niż za parę tygodni — przesądzać trudno. Ze strony polskiej władzy duchowej nie trzeba obawiać się najmniejszego sprzeciwu; zbliżony do sfery duchownych „Postę” poznański pisze:

„To co uważa za dobre Ojciec święty, o czem zawyrokowała Stolica Apostolska stało się prawem najwyższemu i zostało sankcją, od której niema apelacji. Jedynie mogłaby być mowa o potrzebie specjalnych wyjaśnień”.

Nie ulega też wątpliwości, że stronnictwa naszej prawicy głosować będą za konkordatem, podczas gdy lewica ze względów zasadniczych będzie niewątpliwie w opozycji. O przewadze tej lub tamtej strony zdecydować wobec tego stronnictwa centrowe, które niewątpliwie wypowiedzą się za konkordatem, są to bowiem przeważnie stronnictwa chłopskie, które doskonale znają uczucia religijne naszego ludu i nie zechcą im przeciwstawić się, by nie utracić zaufania swych wyborców.

Treść konkordatu dotychczas nie jest szczegółowo znana, podaliśmy ją w nrze wczorajszym w ogólnikowym zaledwie zarysie. Chcąc dziś już ocenić treść i znaczenie konkordatu, musimy z góry zaznaczyć, iż tego rodzaju dzieła są zawsze wynikiem kompromisu.

W danym wypadku chodziło więc przede wszystkim o kompromis pomiędzy interesem państwa polskiego a interesem Kościoła, który zdaje się osiągnięty został w zupełności, o czem świadczą dobitnie paragrafy konkordatu oznaczające granice poszczególnych diecezji, zgodne z granicami politycznymi i zacierające ślady rozbiorów. Dalej warunek, że biskupami mogą być jedynie obywatele polscy, sposób mianowania przez Stolicę Apostolską nowych biskupów za zgodą Prezydenta, wszystko to w zupełności zabezpiecza suwerenne prawa Polski, względnie na bezpieczeństwo, nie naruszając praw i powagi Kościoła.

Niestety na tem się nie kończy; potrzebnym był jeszcze kompromis pomiędzy poszczególnymi stronnictwami polskimi, gdyż, jak zaznaczyliśmy wyżej, konkordat stanie się prawomocnym dopiero po uzyskaniu większości w Sejmie

naszym. Jakoż nienuknione tu były ustępstwa, zwłaszcza wobec Piasta, który i w tym wypadku na pierwszy plan wysunął sprawę agrarną. Temu przypisać należy punkt konkordatu, ograniczający obszar nieruchomości własności kościelnej. Punkt — naszym zdaniem może dość zbędny — gdyż Kościół w Polsce poza nielicznymi wyjątkami nie posiada większych obszarów. Jeżeli zaś tu i ówdzie ziemia kościelna przekracza przewidzianą w konkordacie normę maksymalną, to odcięcie kilka lub kilkunastu hektarów nie nasyci głodu ziemi całej parafii.

Zaznaczyć jednak należy, iż konkordat daje tylko na wszelki wypadek prawo wyłączenia nadmiaru ziemi, co nie oznacza jednak, że państwo polskie niezwłocznie z prawa tego skorzysta. To samo vice versa można powiedzieć o pensjach dla proboszczów, które oznaczone zostały na 110 zł miesięcznie. Suma to nad wyraz skromna, jest to jednak minimum zastrzeżone przez konkordat. Państwo, w miarę jak wzmożni się pod względem finansowym będzie oczywiście mogło normę tę podnieść.

Tak jak dziś, na podstawie konkordatu, przedstawia się sprawa uposażenia duchowieństwa, księży, żeby jako tako utrzymać się, będą zależni od poborów za pogrzeby, śluby i t. p. które zostały im zapewnione, które jednak oddziaływały bardzo demoralizująco i pogłębiają przepaść między pasterzem a owczarnią, nad czem bez tego pracuje usilnie nasza lewica.

Mimo nienuknione braki konkordat jest dziełem ze wszechmiar dodatnim, to też w zupełności godzimy się w tym wypadku z poznańskim „Postępem”, gdy pisze: „... jego znaczenie jest wielkie. Zamiast praw, ustalonych przez najędźźców, mamy odtąd w stosunku do kościoła prawa własne, zamiast trzech kodeksów — jeden; zamiast rozdziału kościoła od państwa (zabór pruski) — uznanie współpracy i zamiast prześladowania kościoła (jak w Rosji) użyczenie mu wszelkich pomocy ku rozwojowi i potędze”.

Jednocześnie z podpisaniem Konkordatu pomiędzy Stolicą Apostolską a Polską, doszła nas wiadomość o zerwaniu podobnych rokowań pomiędzy rządem litewskim (chrześcijańsko-demokratycznym) a przedstawicielem Ojca św. na króju nadbaltyckim mons. Zechinim. Powody tego zerwania trymane są w tajemnicy, drogą uboczną dowiadujemy się następujących, wprost nieprawdopodobnych, a jednak dla rządu litewskiego tak charakterystycznych szczegółów:

Rząd litewski postawił, jako warunek zawarcia konkordatu: po pierwsze utworzenie osobnej prowincji litewskiej. Nie znamy pod tym względem zapatrywań Stolicy Apostolskiej, przypuścimy jednak, iż zgodziła by się na ten warunek, alieisi zgola nie do przyjęcia był warunek drugi, mianowicie żeby do prowincji litewskiej, oprócz dzisiejszej Litwy należała: Ziemia wileńska, grodzieńska i Białystok. Czyli że innymi słowy mielibyśmy podlegać zwierzchnictwu kościelnemu w Kownie. Oczywiście chodziło Litwinom wyłącznie o cel polityczny, zaoferowania na miarę choć w ten sposób granic wymarzonej „Wielkiej Litwy”. Trzeba było istotnie litewskiej głupoty, połączonej z bezgranicznym tupetem, by wyobrazić sobie, iż Stolica Apostolska posiadająca najwytrawniejszych dyplomatów, da się użyć za narzędzie do tego rodzaju grubiej roboty. Pomijając zresztą wszelkie inne przeszkody i objeacje, przyjęcie przez Stolicę Apostolską podobnego warunku było wykluczone, chociażby ze względu na konkordat z Polską, który wyraźnie orzeka, iż granice diecezji mają

być uzgodnione z granicami politycznymi Rzeczypospolitej, tak że żadna część terytorjum państwa polskiego nie będzie podlegała biskupowi państwa obcego z dru-

giej strony żaden z biskupów polskich nie będzie rozciągał swej władzy na terytorjum obcego państwa. I. O.

Flota Bizercka.

MOSKWA. Władze sowieckie zamierzają flotę Bizercką rozdzielić w ten sposób, że część zamierzają skierować na Czarne i Baltyckie morza, a część na Daleki

Wschód. Przy tej okazji mają Sowiety domagać się swobodnego przejścia przez Bosfor i Darnanele na Śródziemne morze i powrotnie.

Skład bomb rosyjskich.

REWEL, 18.II. W pobliżu jeziora Czudskiego wśród stosów kamieni wypadkowo znaleziony został skład bomb rosyjskiego typu.

Ustalono, że 132 bomby złożone zostały kilka dni temu. W związku z powyższem aresztowano kilka osób.

Czyżby monarchja w Niemczech?

BERLIN, 18.II. (Pat). Paryski korespondent „Vossische Zeitung” donosi do swego piama, że w Paryżu krąży alarmujące pogłoski o

położeniu w Niemczech, a w szczególności, że obawiają się tam przywrócenia monarchji w Bawarii.

Wojna celna Rumunji z Niemcami.

BERLIN, 18.II. (Pat). Ponieważ rząd rumuński zarządził represja przeciw Niemcom, zamierzają również Niemcy odpowiedzieć analogicznymi represjami. W ten sposób wytworzyłby się formalny stan wojny handlowej niemiecko-rumuńskiej. Jak się zdaje nie da się już tego uniknąć. Rząd rumuński nałożył już sekwestr na własność niemiecką w Rumunji, a rząd niemiecki postanowił na to zareagować takiem samym zarządzeniem.

BERLIN, 18.II. „Acht Uhr Abendblatt” donosi z Budapesztu, iż uchwała parlamentu rumuńskiego wydana Niemcom wojny celnej i obłożenia towarów niemieckich najwyższymi cłami została przez króla zaaprobowana.

Ministerstwo spraw wewnętrznych otrzymało instrukcję sprządzenia dokładnej listy przedsiębiorstw niemieckich w Rumunji i osiedlonych tam agentów i kupców niemieckich.

Wiadomość, jakoby poseł rumuński w Berlinie miał otrzymać

połączenie opuszczenia Berlina, w razie rozbicia się rokowań, rząd rumuński demantuje, lecz jest rzeczą pewną, że instrukcje rządu mają bardzo poważny charakter.

Zdaje się, że przeciw niemieckim obywatelom zastosowano bardzo ostre środki, gdyż do niektórych miejscowości granicznych Węgier przybywa wielka liczba niemieckich uciekinierów.

Twierdzą oni, że otrzymali od władz rumuńskich rozkaz opuszczenia terytorjum Rumunji w ciągu 24 godzin i że mogli zabrać ze sobą tylko najniezbędniejsze rzeczy.

BERLIN, 18.II. (Pat). Dzisiaj „Lokal Anzeiger” donosi co następuje: Bukareszteński „Adwul” opublikował we wczorajszym numerze rozporządzenie rumuńskiego ministra skarbu do wszystkich władz rumuńskich, ażeby zerwały stosunki i rokowania z obywatelami i przedstawicielami państwa niemieckiego. Określone towary rumuńskie do Niemiec zostały z drogi odwołane.

Zaprzeczenie plotkom niemieckim.

LONDYN, 18.II. (Pat). Z informacji zasięgniętych tutaj ze źródła jaknajbardziej autorytatywnego, wynika, że wiadomość o rozmowie Niemca Fischera z Chamberlainem i o katagorycznych obietnicach tego ostatniego zajęcia zdecydowanego stanowiska przeciwko Francji i Polsce — jest od początku do końca zmyślona. Można by przytoczyć niezbitę dowody, świadczące, że stanowisko

Chamberlaina jest wprost przeciwnie przypisywanemu z powyższych wiadomości. Dla angielskiego ministra spraw zagranicznych, oczywiście miarodajne muszą być informacje, otrzymane o ile to dotyczy sytuacji w Polsce — od angielskiego poselstwa w Warszawie, nie zaś informacje na ten temat, udzielane przez Niemca Fischera.

Choroba króla angielskiego.

LONDYN, 18 lutego. Urzędowy komunikat zawiadamia, że król zapadł na influencję. Lekarze zalecili królowi wstrzymanie się od wszelkiej pracy. Wogóle w całej Anglii panuje od kilku tygodni bardzo silna epidemia grypy. Obecnie cierpi na nią przeszło 30 członków parlamentu między innymi trzech ministrów Henderson, Hall

Chamberlaina jest wprost przeciwnie przypisywanemu z powyższych wiadomości. Dla angielskiego ministra spraw zagranicznych, oczywiście miarodajne muszą być informacje, otrzymane o ile to dotyczy sytuacji w Polsce — od angielskiego poselstwa w Warszawie, nie zaś informacje na ten temat, udzielane przez Niemca Fischera.

Koncert Paderewskiego.

LONDYN, 18.II. (Pat). Wczoraj wieczorem w Alberthallu w obecności ośmiu tysięcy słuchaczy odbył się koncert Paderewskiego. W loży królewskiej znajdowała się królowa wraz z księciem Walji. Król z powodu choroby nie mógł przybyć na koncert. Publiczność

przyjmowała wielkiego muzyka z niesłychanym entuzjazmem, dając go wielokrotnie niemiłąkami oklaskami. Przed koncertem ochmistrz dworu w imieniu królowej prosił pos. Skirmunta, by w atrakcie odwiedził wraz Paderewskim królową w jej loży.

Powodzenie pożyczki polskiej.

NEW YORK. Dzienniki amerykańskie donoszą, że pożyczka

polka została w ciągu dwóch godzin rozsprzedana.

Sejm i Rząd.

Plast przeciw p. Grabskiemu. Zarząd Okręg Plastowski na posiedzeniu odbytem w Krakowie po referacie p. p. Witosa i Byrki uchwałil:

1) Wyrzucić klubowi P. S. L. i p. Witosowi zaufanie;
2) wezwać klub „do bezwzględnej walki z anarchją gospodarczą i polityczną spowodowaną nieudolnością i bezprogramowością obecnego rządu, wskutek czego najżywcześniejsze interesy państwa są poważnie zagrożone”;

3) stwierdza, że wskutek krzywdzącej polityki p. Grabskiego rolnictwo, a w szczególności drobni rolnicy znaleźli się w katastrofalnym położeniu nie tylko co do możliwości zasiewów wiosennych, ale nawet wyżywienia się;

4) stwierdza, że rząd lekceważy powagę sytuacji i nie nie zrobił dla ulżenia nędzy i zapobieżenia głodowi, a akcja zasiewowa podjęta niedostatecznymi funduszami, skutkiem opieszałości rządu, będzie w znacznej mierze chybiona;

5) wyraża oburzenie, że minister skarbu rzekomo z obawy o

naruszenie równowagi budżetu, sprzeciwił się wstawieniu najskromniejszego sum do budżetu ministerstwa rolnictwa na melioracje i zasiewy, a za kilka dni zgodził się na podwyższenie budżetu innych ministerstw o kilkadziesiąt milionów.

Pobór rocznika 1904

Przeprowadzony zostanie w maju i czerwcu b. r. W tym czasie należy wnosić podania o odroczenie służby wojskowej dla uczącej się młodzieży. Rocznik 1904 wcielony zostanie do szeregów w listopadzie b. r.

Wiadomości telegraficzne.

— Jak donoszą z Tokio grupa liberalów uzbrojona w sztylety i pałki wtargnęła do mieszkania wiceprezesa tajnej rady Isiki w zamiarze zamordowania go. Dr. Isiki zdołał jednak zawczasu zbiec.

— Gwałtowny huragan trzydniowy przeszedł nad Włochami, dziś jest on już znacznie słabszy, ale trwa jeszcze. Specjalnie ucierpiały wybrzeża Ligurji. Dzienniki donoszą o licznych z tego powodu zalewach, trąbach morskich, uszkodzeniu w wielu miejscach linii kolejowych i statków, oraz o przerwach w komunikacji.

— Senat amerykański zatwierdził nominację byłego ambasadora w Londynie Kelloga, jako następcę Hughesa na stanowisko sekretarza stanu.

— Francuski minister pracy Justin Godart w towarzystwie dyrektora departamentu Piquemarda odjechał do Warszawy, celem podpisania nowej konwencji emigracyjnej francusko-polskiej.

Gimnazjum polskie w Charbinie.

Na dalekim wschodzie w Mandzurji żyje grupa Polaków, która nie chce się poddać obcym wpływom stworzyła w Charbinie gimnazjum humanistyczne dla swoich dzieci i prowadzi je z dużym nakładem starań i wysiłków. Gimnazjum to uzyskało w b. r. zapewnienie rządu polskiego, że wychowawcy jego przyjmowani będą bez egzaminu do szkół polskich w kraju, poziom więc nauczania musi być wysoki, a nauka języka ojczystego wystarczająca. W gimnazjum kształcą się około 100 dzieci płci obojga, z tych 80 zostało do wyższych klas promowanych.

Najwięcej przebywa w Charbinie polskich rzemieślników, idą kolejarze, inteligencja zawodowa, wyrobniacy i robotnicy kolejowi, mała liczba urzędników komunalnych. Nie wszystkie zawody są reprezentowane.

Wzruszające są fakty z życia kolonii polskiej, któregoś ośrodkiem kulturalnym jest owe gimnazjum im. Sienkiewicza.

W jego murach urządzane są obchody pamięćki historycznych, a młodzież organizuje przedstawienia teatralne, na które uczęszcza cała kolonia polska.

Ze sprawozdania z przedstawień, dowiadujemy się, że ucnio wie odegrali „Jasełkę” Rydla uscenizowaną „Grażynę”, a potem, że jeden z uczniów 6 klasy „ulożył na scenę” Konrada Wallenroda”.

Obchodzone też święto Konstytucji 3 maja itp. Z przemawiania dochodów z przedstawień możemy wnioskować o ilości instytucji polskich w Charbinie, na których wsparcie są one zwykle przeznaczane. A więc istnieje tam gospoda polska. Stow. św. Stanisława Kostki, ze zrzeszeń zaś szkolnych działa Bratnia pomoc, Tow. biblioteki gimnazjalnej, Kolo polonistów, które specjalnie zajmuje się studjowaniem Słowackiego i urządziło wieczór teatralny z wyjątków z Kordjana, przeznaczając dochód na kupno mikroskopu dla szkoły.

Personel nauczycielski gimnazjum składa się z 14 nauczycieli obu płci; jest on pełen dobrej woli i zespołu. Zarząd szkoły apeluje do naszych władz szkolnych w kraju, aby nie przyjmując uczniów z charbinskich zakładów rosyjskich do szkół w Polsce, skłonili tem samem Polaków, przebywających na dalekim wschodzie do posyłania dzieci swoich jedynie do gimnazjum polskiego. Ochroniliby to liczące jednostki od wynarodowienia.

Próba zalegalizowania w Wilnie antypaństwowych związków zawodowych.

Decyzją sądu okręgowego w Warszawie zlikwidowane zostały następujące związki zawodowe za antypaństwową działalność: 1) związek zawodowy robotników przemysłu budowlanego z siedzibą w Warszawie i z oddziałami w Rzeczypospolitej, 2) związek pracowników handlowych i biurowych, 3) związek zawodowy przemysłu drzewnego, 4) związek zawodowy przemysłu włókienniczego, 5) związek zawodowy przemysłu metalowego, 6) związek zawodowy przemysłu skórzanego, 7) związek zawodowy przemysłu tytoniowego i 8) związek zawodowy pracowników niefachowych.

Ponieważ decyzja sądu okręgowego w Warszawie dotknęła również oddziały wymienionych związków istniejące w Wilnie, ze strony ul. Gubernatorskiej czynione są u władz naszych energiczne starania aby uzyskać legalizację oddziałów związków zawodowych wileńskich u naszych władz pod innym tytułem. Mamy nadzieję, iż władze nasze zwrócą uwagę na decyzję sądu okręgowego i nie pozwolą na obcięcie prawa.

Jak dalece decyzja sądu okręgowego była uzasadniona najlepszym dowodem jest to co pisze bolszewicka „Zwieszda” w Mińsku z dnia 13 lutego Nr. 35.

Oto czytamy w niej: „Związek budowlany przyłączył się do protestu swego C. K. przeciwko zamknięciu przez białopolaków rewolucyjnego związku robotników przemysłu budowlanego Polski i składa 50 rubli na fundusz pomocy polskim towarzyszom”.

Akcja odbudowy kraju jest w pełnym toku.

Wobec trudności, jakie w praktyce napotkała zakreślona na wielką skalę odbudowa kresów, a mianowicie sprawa dostarczenia budulca dla zrzuconych wał, z inicjatywy wojewody wileńskiego osiągnięto porozumienie administracji z zarządem lasów państwowych, wprowadzając znaczne uproszczenie przy staraniach o uzyskanie budulca. Okólnik odcygniemy wydany zostanie w tych dniach. Prace przygotowawcze nad odbudową są w pełnym toku.

Morderstwa i pożogi na Białorusi sowieckiej.

Walka ludności białoruskiej z komunistami jak dowodzą wiadomości urzędowych gazet bolszewickich trwa na Białorusi w dalszym ciągu:

„Zwieszda” z dnia 13 lutego Nr. 35 donosi: Dnia 26 stycznia wystrzałem przez okno zabity został członek rady miejskiej wsi Boryskowice okręgu Mozyrskiego towarzysz Szerebanow, który prowadził walkę z kulakami i przestępczością.

Trzej bracia Podolińscy podejrzani o zabójstwo zostali aresztowani.

„Sowieckaja Białoruś” z dnia 14 b. m. Nr. 36 pisze:

„Nie dawno pisaliśmy, że złośliwcy spalili zabudowania w Kopylu okręgu Słuckiego należące do matki, której synowie wstąpili do komunistów. Obecnie to samo dotknęło komunistę Mikołaja Żauryda. O godz. 9-tej wieczorem dnia 6 lutego pożar ogarnął zabudowanie komunisty. W ogniu spłonął cały jego dobytek martwy i żywy inwentarz”.

Kronika wileńska.

Urzędowe.

— Inspektor prawidłowego myślenia komunikuje, że zajęcia, które były zabite w czasie dozwojonym, t. j. do 14 b. m. i znajdując się w handlu, mogą być s. r. d. d. w. i. rozwołone w przeciągu 10 dni, t. j. do 24 b. m. Po upływie tego terminu winne być opisane w magistracie.

Jenocześnie Inspektor praw. myśl. prosi zainteresowane osoby o zawiadomienie ustne lub listowne o wypadkach kłusownictwa, przyczem sekret zapewniony. Adres Insp. Jędrzejewicz, Tatatarska 10, m. 8.

Z miasta.

— Włoc Ligi Morskiej. Dnia 15 lutego w pięcioletnią rocznicę wiekopomnego objęcia w posiadanie skromnego skrawka polskiego wybrzeża, zebrani na wiecu w Sali Miejskiej w Wilnie w ilości pięciu tysięcy, uchwaliли następującą rezolucję:

Zebrani wzywają Rząd i Liby Ustawodawcze:

1) aby wychodząc z założenia, że Klajpeda jest kluczem do morza dla całego dorzecza Niemna i kanałem połączonej z nim Prypeci, a więc wyłotem dróg spławnych dla obszarów wschodnich Rzeczypospolitej, przenoszących trzykrotnie obszar Litwy, że od wlotności żegluga na Niemnie i dostępu przez Niemen do morza zależy gospodarczy rozwój i przyszłość całej wschodniej polski Rzeczypospolitej, nie dopuścić do jednostronnego wykorzystania przez Litwę uchwał w sprawie Klajpedy, a odwrotnie przynagliły państwo litewskie do podjęcia z Polką stosunków dyplomatycznych i uruchomienia wszystkich środków komunikacyjnych.

2) aby drogą energicznej akcji zmierzali do odzyskania i utrwalenia takich praw, zarówno do Gdańska jak i Klajpedy, któreby zagwarantowały rozwój gospodarczy i bezpieczeństwo Rzeczypospolitej.

3) aby przez przyśpieszenie budowy portu w Gdyni i uposażenie go w nowoczesne instalacje, oraz

przez wyrażoną działalność w kierunku stworzenia poważnej morskiej handlowej i wojennej floty, zmierzali do postawienia Polski w rzędzie mocarstw, korzystających z dobrodziejstw żegluga morskiej i możliwości morskiej obrony.

Sprawy miejskie.

— Reperacje bruków i chodników. Magistrat zawiadomił urząd Delegata Rządu iż w r. b. zamierza przeprowadzić większe i mniejsze reperacje bruków i chodników na większej ilości ulic miasta, przy czem kolejność przeprowadzania tych robót zostanie ustalona po porozumieniu się z Komisariatem Rządu. Sekcja techniczna Magistratu zamierza w r. b. wybrukować na nowo lub przeprowadzić gruntowny remont ulic: Nowogródzkiej, Holenderskiej, Krzywej Kolo, Subocz Góra i Legionowa, jednocześnie części nie zabrukowane tych ulic będą doprowadzone do należytego porządku. (s).

— Posiedzenie Rady Miejskiej. We czwartek dnia 19 lutego o godz. 8 wiecz. odbędzie się posiedzenie Rady miejskiej obejmujące pomiędzy innymi sprawy następujące:

Referat w sprawie przewidywanego kredytu budżetowego na marzec 1925 r.

Referat w sprawie zwolnienia od podatku widowiskowego odczytów urządzanych przez miejscowe instytucje Kulturalno-Oświatowe.

Referat w przedmiocie ustalenia stopy podatku od lokali za r. 1925.

Referat w sprawie asygnowania kredytu na kupno domu dla potrzeb szkolnictwa powszechnego.

Projekt zarządzenia obowiązującego w przedmiocie ograniczenia praw trzymania w śródmieściu bydła rogatego i trzody chlewniej.

Referat w przedmiocie wyborów dwóch członków Komisji Lustracyjnej oraz trzech członków Komisji Reklamacyjnej dla podatku od placów budowlanych oraz gruntów o charakterze budowlanym.

— Wydatki miejskie na zdrowotność. Na wtorkowym posiedzeniu miejskiej Komisji Finanso-

wej w dalszym ciągu obradowano nad preliminarzem budżetowym na rok 1925. Szczegółowo zostały rozpatrzone pożyte wydatków działu zdrowia. Komisja przyjęła preliminarzowy przez Magistrat budżet tego działu w wysokości 1.488.197 zł. Następnie posiedzenia zostały wyznaczono na poniedziałek 23 i wtorek 24 lutego. (l.)

— Podatki komunalne od gruntów. Od gruntów położonych na obszarze gmin miejskich, pobierane są podatki komunalne w postaci dodatków do podatków państwowych, albo w postaci samostatnych podatków. Według obliczeń Izby Skarbowej na rzecz miasta przypada dodatek do państwowego podatku od gruntów 1.600 zł. Od placów budowlanych oraz gruntów o charakterze placów budowlanych samostatny podatek przedstawia się następująco:

W Wilnie zarejestrowano niezabudowanych placów 464, obszarem 297.477 sążni kw., wartość ich w rublach określona jest 1.258.688, podatek zaś w wysokości 0,5% od tej sumy stanowi 16740 zł.

Gruntów państwowych w administracji Dyrekcji lasów państwowych w ilości 434 dziesięcin i w administracji U. S. B. 8799 dzies., za które samostatny podatek wypada w kwocie 340 zł. Razem zaś podatek od gruntów w r. 1925 ma dać miastu kwotę 18.500 zł. (l.)

— Posiedzenie Komisji Oszczędnościowej w Magistracie. W piątek dnia 20 b. m. odbędzie się w Magistracie m. Wilna posiedzenie Komisji Oszczędnościowej celem zbadania gospodarki komunalnej m. Wilna. (x)

— Epilog zajęcia w Straży Ogniowej. Magistrat m. Wilna przeprowadzając w sprawie powyższej ścisłe dochodzenie oraz na zasadzie zeznania całego szeregu świadków ustalił co następuje:

W dniu 10 lutego r. b. około godz. 8. po poł. strażak Ignacy Łukasiewicz podczas ćwiczeń wojskowych, będąc w stanie nietrzeźwym, odmówił spełnienia rozkazu Komendantowi Straży Ogniowej, a następnie na prośbę komendanta opuszczenia placu i udania się do domu odpowiedział mu przed frontem szeregu słów grubiańskich traktując Komendanta na „ty”, zaś początkowo zachowując się zupełnie poprawnie i grzecznie, Komendant Straży wyprowadzony powyższem postępowaniem Łukasiewicza z równowagi uderzył Łuk. w stępnę po twarzy. Magistrat mając na względzie, że w każdej organizacji a w szczególności w Straży Ogniowej winna być przestrzegana ścisła dyscyplina służbowa i że zjawienie się Łukasiewicza na służbę w stanie nietrzeźwym, a następnie grubiańskie się zachowanie na służbie względem swego zwierzchnika — Komendanta Straży Ogniowej — jest nie dopuszczalne i nie może być tolerowane.

Taksamo i uderzenie przez komendanta, strażaka Łukasiewicza jest czynem karygodnym i zasługującym na bezwzględne potępienie.

Wobec powyższego Magistrat m. Wilna na mocy art. 50 ust. miejskiej zatwierdził decyzję p. Prezydenta m. Wilna na mocy której strażak Łukasiewicz został z dniem 15 b. m. z wyplatą poborów do dnia 1.III r. b. ze służby w Magistracie zwolniony, Komendant zaś Straży Ogniowej p. M. Waligóra pozbawiony dodatku personalnego od dnia 1.III r. b.

Przyпускzać należy, że ta zupełnie właściwa ocena postępków p. Waligóry i strażaka Łukasiewicza i wymierzone kary położą wreszcie kres chęciom oświeconym z tak zwanej „Ulcy Gubernatorskiej” i ich orędownikowi „Kurj. Wileń.”, aby urządzić „burzę w szklance wody”.

Sprawy kolejowe.

— Wyjazd dyrektora kolei. Wobec wezwania przez p. ministra kolei, dzisiaj wieczór pociągiem pośpiesznym wyjeżdża do Warszawy dyrektor kolei państw. w Wilnie inż. Staszewski.

Powrót p. dyrektora spodziewany jest w sobotę.

— Nieszczęśliwe wypadki. Onegdaj na stacji Łosocza pociąg najeżdżał na Alfręda Smerczyńskiego,

który przechodził przez tory nie bacząc na zwróconą mu uwagę przez personel stacyjny i uległ obcięciu obydwu nóg.

— Między stacjami Grajewo Ossowiec przez pociąg towarowy został zabity szeregowiec strzelców Gańca Józef.

— Kolo stacji Niemen zapaliła się papierówka, której spłonęło 20 metr. sześć. Pożar powstał wskutek podpalenia.

Sprawy rolnicze.

— Pomoc na zakup nasion. Jako pomoc na zakup nasion wysygnowano na powiat Święciański 56.250 złotych i powiaty Wileńsko-Trocki, Oszmiański i Brasławski po 37.500 złotych. (s)

— Kredyt dla kółek rolniczych. Związek Kółek Rolniczych ziemi Wileńskiej wystąpił w Państwowym Banku Rolniczym o kredyt dla Kółek Rolniczych. Każde więc Kółko Rolnicze może uzyskać dla swoich rzeczywistych członków pożyczkę do 1000 złotych na dziewięć miesięcy na 1 1/2% miesięcznie. (s)

— Zakup koni dla wojska. Ministerstwo Spraw Wojskowych powiadomiło pismem z dnia 18 b. m. Związek Kółek Rolniczych z Wileńskiej, że zakup u hodowców koni remontowych wierzehowych i artyleryjskich w wieku od 8—6 lat trwać będzie przez cały 1925 rok, w przyczem targi dobrowolne odbędą się w dwóch terminach: pierwszy na wiosnę od 2.V—1.VII i jesienny od 1.VIII—1.X r. b. Podczas tych targów specjalnie uwzględniani będą matorolni. (s)

Sprawy robotnicze.

— Z obwodowego funduszu bezrobocia. Według urzędowych danych dotychczas zarejestrowanych jest zakładów pracy, które zgodnie z ustawą wpłacają wkładki na rzecz obwodowego funduszu Bezrobocia 185, zaś pracowników w nich zatrudnionych—3.148 osób. Zakłady te dotychczas, wpłaciły na rzecz powyższego zarządu 15538,74 zł., oprócz tego urząd Funduszu Bezrobocia wypłacił dotychczas 300 osobom uprawnionym do pobierania zasiłku 11190,48 złotych. (s)

— Kary za uchylanie się od rejestracji przedsiębiorstw. W dniu 17 b. m. na posiedzeniu Obwodowego Zarządu Bezrobocia uchwalono sporządzić wykaz pracodawców uchylających się od rejestracji celem zastosowania przewidzianych przez ustawę sankcji karnych. Jednocześnie od dnia 20 b. m. będą ściągane wkładki na rzecz powyższego Funduszu Bezrobocia od tych pracodawców, którzy ich nie wpłacili dotychczas. (s)

Z życia białoruskiego.

— Nowa Tymcz. Rada Białoruska. Po rozłamie wśród białorusinów stojących na gruncie państwowości polskiej ukonstytuował się onegdaj nowy zarząd Tymczasowej Rady Białoruskiej, w której skład weszli Dr. Pawlukiewicz, jako prezes oraz pp. Konopacki, Kobyczkin, Olechnowicz i Bekiesz.

Dobroczynność.

— Zbiórka fantów. Dn. 14 b. m. rozpoczęła się zbiórka fantów po sklepach na Loterję Fantową na rzecz Przychodni Poradni dla chorych na płucę. Kółko Przyjaciół Poradni wzywa ludzi dobrej woli do ofiarności.

Z uniwersytetu.

— Powszechna Wykłady Uniwersyteckie. We czwartek, dnia 19-go lutego 1925 roku o godzinie 7-jej wieczorem w Sali Sniadeckich Uniwersytetu Prof. Dr. Kazimierz Kolbuszewski wygłosił odczyt p. t.: „Kultura Odrodzenia” z cyklu wykładów p. t.: „Wielkie momenty w dziejach kultury”. Wstęp 50 groszy, dla młodzieży 20 groszy.

— Rozstrzygnięcie konkursu na projekt kościoła paraf. w m. Sołach. Na skutek zgłoszenia ks. proboszcza Kurpis Garbowskiemu parafii m. Soły Dziekanat Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batoroego ogłosił wśród studentów IV roku stud. architektury konkurs na szkice kościoła parafialnego w m. Sołach.

Prac złożono 8. Sąd konkursowy złożony z ks. K. Garbowskiego i profesorów architektury U. S. B. przyznał pierwszą nagrodę pracy stud. arch. A. Kodelskiego,

dwie drugie nagrody równorzędne pracom studentek arch. A. Kodelskiej i K. Piećkównie oraz wyróżniono pracę stud. arch. I. Włodawskiego.

Sprawy akademickie.

— Ostatnie przedstawienie Szopki Akademickiej odbędzie się w niedzielę, poniedziałek i wtorek. Piątkowe przedstawienie Szopki odwoduje się skutkiem Reduty słuch. Wydz. Sat. Pięknych U. S. B., która nieodwołalnie odbędzie się w piątek w salach „Apollo”.

— Przed Zjazdem. W wyniku obliczeń przez Okręgową Komisję Wyborczą głosów, które padły na poszczególne listy w czasie wyborów na Zjazd Ogólny-akadem., mający się odbyć w Wilnie dn. 22 b. m. zostali wybrani pp. A. Marciniowski, B. Rusiecki, S. Kuliesiński, ks. P. Rogiński, W. Samowicz, T. Buyko. Przewodniczącym delegacji został p. A. Marciniowski.

Przygotowania do Zjazdu są w pełnym toku. Zapowiadany jest przyjazd delegatów w liczbie 107 z Warszawy, Krakowa, Lublina, Lwowa, Poznania i Gdańska. Prócz tego przybędzie jeszcze szereg gości.

Zjazd potrwa 4 dni. Dotychczas dla większości delegatów już zostały zgłoszone przez miejscowe społeczeństwo mieszkania. Nie wystarczają one jednak dla wszystkich, dlatego Komisja Organizacyjna na Zjazd zwraca się z najgorętszą prośbą o łaskawe dalsze zgłaszanie codziennie godz. 7—9 wiecz. lokal. Bratniej Pomocy ul. Wielka 24 telefon 7—70.

Sądy.

— Sprawa o zabójstwo narzeczonego. W dniu 17 lutego Sąd Apelacyjny rozpoznawał sprawę Jadwigi Doleckiej, oskarżonej o zabójstwo swego narzeczonego, sierżanta 1 p. legionów. Sąd Okręgowy w Wilnie skazał ją na 1/2 roku więzienia. Sąd Apelacyjny wyrok ten zatwierdził. (l.)

— Z urzędu rozjemczego. Dnia, dn. 19 lutego, odbędzie się posiedzenie Urzędu Rozjemczego do spraw najmu. Na porządku dziennym 15 spraw o ustalenie podstawowego komornego i 1 sprawa o eksmisję. (l.)

Osobiste.

— Bawi w Wilnie specjalny korespondent „Rzeczypospolitej” p. A. Junosza-Gzowski, który w podróży swej po Polsce, przybył do naszego miasta na kilka dni.

Teatr, muzyka i sztuka.

— Przedstawienie dla inteligencji pracującej. Dział Teatr Polski gra (po cenach zniżonych) z udziałem Karola Adwentowicza, po raz ostatni w sezonie „Prokurator Hallera”.

— Ostatnie przedstawienie opery „Aida”. Dalsz grana będzie „Aida” po raz ostatni, przed zejściem na czas dłuższy z repertuaru.

Zabawy.

— Bal Wojewódzki. Obowiązki gospodarzy na wielkim Balu Wojewódzkim który się odbędzie w dn. 23 lutego b. r. pod protektoratem Delegata Rządu w Wilnie i pani Jadwigi Baczewskiej w w salach pałaciu Reprezentacyjnego na rzecz Instytucji „Chleb dla głodnych dzieci” łaskawie objąć raczyli Państwo:

Wit. Abramowiczowie, Janostwo Andrzejewscy, Jul. Bądkiewiczowie, Wit. Bańkowski, Stan. Boehlewicz, Ign. Bohdanowicz, Bogusł. Bostacy, Stan. Białoswie, Konst. Bukowski, mjr. Stan. Bobiatyński, Aleks. Burhardtowie, Wład. Bujalski, Janostwo Bykowie, płk. Waler. Czuma, Jan Cywiński, mjr. Janostwo Drewniakowie, ppłk. Janostwo Dzielnikiewiczowie, Wład. Dzielujski, Włodzim. Dworakowscy, Miecz. Englowie, Stef. Ehrenkreutowie, Eugen. Falkowscy, płk. Janostwo Foglowie, Zygm. Gasiorowscy, Wład. Grzegorzewscy, Hipol. Giczewiczowie, Ant. Głowiński, płk. Janostwo Górcy, Bol. Grabowski, Zel. Janostwo Górcy, Aleks. Januszkiewiczowie, płk. Stef. Jankowscy, Konr. Jeczowie, Czesław Jankowski, Ant. Jankowski, płk. Wit. Kiersnowscy, Wład. Kiewliczowa, Janostwo Klottowie, Janostwo Kotwiczowie, Adolf. Kopicowscy, Stef. Kopelowie, Wit. Kopicowscy, gener. Jan Kubin, płk. Jan. Kozłowy, Bron. Krzyżanowscy, płk. Mik. Kostecy, Zygm. Kowalewski, Serg. Lopaciński, Stan. Lewakowski, Janostwo Łokuciewscy, Amelja Łabuniska, Ludw. Łukowska, płk. Janostwo Łukasowie, Olg. Malinowscy, Janostwo Maloccy, Ign. Malterscy, Adrijan. Masarukowie, Klem. Marciniowscy, Aleks. Marciniowski, Aleks. Meysztowiczowie, Szymon. Meysztowiczowie, Osk. Meysztowiczowie, Stan. hr. Mohlowie, Wład. hr. Mohlowie, Hier. hr. Mohl, Tad. Miskiewicz, Teod. Montwiłł, Alf. Naleszkiewicz, Konr. Niedziatkowscy, Jan. Nitosiński, Kaz. Okuliczowie, płk. Stef. Ordylowscy, Kaz. Obrocki, płk. Stef. Pałowski, Miecz. Pac-Pomarański, Janostwo Pietraszewscy, płk. Czesł. Pitsudscy, Arsen. Pimonowowie, Wikł. Piotrowi-

ezowie, Jan hr. Plater, płk. Bol. Popowiczowie, Janostwo Popowiczowie, Bron. Praszłowiczowie, Józ. Przulscy, Stan. Plezcyński, Okt. Rackiewiczowie, Wal. Romanowice, Jerz. Remerowie, Bol. Romanowice, gen. Rydz Smigłowie, Stan. Remer, Paw. Raue, Ferd. Ruszczyce, Tad. Rostworowski, Fran. Rychłowski, Stan. Rzewascy, płk. Kaz. Schallywice, Czesł. Skinderowie, Jul. Staszewscy, Kaz. Swiatoccy, Mich. Staniszwski, płk. Stanisław Skwarczyński, Bol. Swięcicy, mjr. Long. Smieszkowski, Rostytut Sumorok, Leonostwo Sumorokowie, Wasł. Sznalswcy, Wład. Szmidtwice, Ant. Szczepkowscy, Jan Samurło, Wład. Sołtan, Ant. hr. Tyszkiewiczowa, płk. Stef. Trzebiński, Andrzejostwo Tupalscy, Jan hr. Tyszkiewicz, Ludw. Uniechowsky, Stan. Wańkowiczowie, Andrzej Węclawowicz, Kazim. Wimborowie, płk. Eug. Wolffowie, Adam. Wyleżyński, Kaz. Zawiszowie, Wład. Zahorski, Wład. Zawadzcy, Fel. Zawadzcy, gen. Lucjan Żeligowski, płk. Aleks. Zello i Aleks. Zwierzynski.

Bal odbędzie się w sobotę dnia 21 b. m. w lokalu gniazda przy ul. Wileńskiej Nr 10, uroczony produkcjami artystycznymi pani Zamorskiej, panów Downunta, Olszewskiego i innych, wielkim kotylionem z niespodziankami, gustowna dekoracja lokalu, dobra orkiestra, oraz bufety zakąskowe i włości, tudzież „karczma” z nadobnymi karczmarami-gospośiami i słodkim miodem staropolskim.

Liczne grono Gospodyń z Druhinia Juljanowa Staszewska na czele, nie żałuje trudów i starań, by balowi temu zapewnić należne powodzenie.

Zarząd Okręgu zwraca się do wszystkich panów i pań, członków b. „Komitetu Honorowego Złotu Kresowego” o zaszczytowanie balu tego swą obecnością, oraz poparciem, w jakim celu rozesłane będą bilety i karty zaproszeniowe.

Wstęp na bal tylko za zaproszeniami, które otrzymywać można codziennie w lokalu gniazda od godz. 6-9 wiecz., oraz u pań gospodyń i u członków był. „Komitetu Honor. Złota” po cenie 4 zł.

Bal Akad. Klubu „Włóczęgów” odbędzie się nieodwołalnie w salonach George'a dnia 21 b. m. Humor obowiązuje — stroje — nie. Informacja o balu zasięgnąć można w lokalu Br. Pom. Pol. Młodz. Akad. przy ul. Wielkiej Nr. 24, w czwartek i piątek od godz. 1-3 i 7-9 wiecz. Wstęp tylko za zaproszeniami. 30

U Techników (ul. Wileńska Nr. 33) w niedzielę dnia 22 lutego, odbędzie się ostatni w tym karnawale wieczorek tańeczny, dla rodzin, członków Stowarz. i ich rodzin.

Bal konwentu „Polonia”. Komisja balowa podaje do wiadomości, że zaproszenia na bal „Polonii”, który odbędzie

się w dniu dzisiejszym w Kesyne garnizonowym, są wyczerpane, przeto osobom nie posiadającym takowych, bilety przy wejściu wydawane nie będą.

Z wydawnictw naukowych wileńskich.

2. Kaz. Kolbuszewski. — Z dziejów krytyki literackiej w czasopiśmie emigracyjnych (1836—1848). — Wilno, 1924, Księg. Stow. Stow. Naucz. str. 50.

Prof. dr. Kolbuszewski znany jest w nauce przedewszystkiem jako sumienny i gruntowny badacz polskich średniowiecznych postyl, czyli obszernych komentarzy do Pisma Świętego, rozpoczętych w Wilnie w r. XVI-ym wśród równowierców polskich.

Oprócz tego na początku swej kariery naukowej pracował prof. Kolbuszewski nad literaturą niemiecką, oraz nad naszym romantyzmem, zwłaszcza zaś nad Słowackim i Krasińskim. Znane są jego rozprawy o Ludwice Śniadeckiej oraz o czasach barskich w poezji Słowackiego, a także prace o napoleoniźmie Krasińskiego, oraz (zwłaszcza) o wpływie litera-

tury niemieckiej na twórczość tego poety.

Ostatnio wydana rozprawa jest ciekawą glosą do dziejów polskiego romantyzmu emigracyjnego. Autor zbadał dość szczegółowo pisma emigracyjne z l. 1836—1848, zwłaszcza *Demokratę Polskiego i Dziennik Narodowy*, a także *Nową Polskę*, *3 Maj*, *Pielgrzyma Polskiego*, *Kronikę Emigr. Pol.*, *Kalendarz Pielgr. Pol.*, *Pamiętnik Emigracyjny*, *Rocznik Emigr. Pol.* i in. Pisma te oczywiście nie wyczerpują całości prasy emigracyjnej, naśler obfitej, acz pisma poszczególne przeważnie krótko trwały, będąc w znacznym stopniu wyrazem małych, a tak licznych wóczas koteryj.

Autor omawia i charakteryzuje działalność literacką kilku jedynie krytyków emigracyjnych t. zn. Olizarskiego, Szotarskiego, Goszczyńskiego, a zwłaszcza Ropelwskiego i Zienkiewicza. Charakterystyka Ropelwskiego oddana jest najżywiej i najbardziej zajmująco. Widzimy, jak u tego pisarza kryteria estetyczna nie grają prawie żadnej roli i ustępują bezwzględnie przed kryteriami społecznymi i politycznymi. Ciekawe n. p. są

sądy Ropelwskiego o *Paniu Ta-deuszku*, przypominające naogół (ktoby uwierzył?) dzisiejsze sądy Millera o tym poecie; także ciekawe (i znane zresztą dobrze) są sądy Ropelwskiego o Słowackim.

Wogóle rozprawa prof. Kolbuszewskiego jest zajmującym wielece i sumiennym przyczynkiem do naszej wiedzy o literaturze emigracyjnej. Oczywiście nie wyczerpuje ona zagadnienia, n. p. autor całkiem nie porusza arcy-ciekawej kwestji wpływów literackich francuskich ówczesnych na krytykę polską.

Z Rosji Sowieckiej.

Aresztowania niemieckich studentów.

W Moskwie aresztowani zostali trzech niemieccy studenci: Kunderman, Wolst i hr. Dittmar, przybyłych do Rosji w celach naukowych dla zaznajomienia się z warunkami wyższego wykształcenia w Rosji. Zarzucają im, że przybyli z ramienia faszystowskiej niemieckiej organizacji „Konsul” w celach szpiegowskich.

D. H. BŁAWAT WILEŃSKI ul. Wileńska 31, Tel. 382.

POLECA: Kamgarny, wełny, gabardyny, jedwabie na ubrania damskie i męskie. Towary bławatne i białe, ręczniki, kołdry, poduszki, pierze i sienniki, pończochy, skarpetki, chustki i wiele innych rzeczy.

Wykonujemy na zamówienia garnitury i płaszcze męskie i dla uczni wszystkich szkół z naszego materiału na raty i za gotówkę. Wybór duży. Ceny niskie. 7-25

Kino-Teatr „HELIOS” DZIŚ PREMIERA

577 KINO TEATR „POLONJA” Chłuba francusk. sztuki kinowej „KOENIGSMARK” Niebawym dotychczas dramat. — Rada koronna. — Królewskie uroczystości weselne. — Pochody. — Orszaki. — Pałace. — Sztuczne ognie. — Dworskie łowy. Polowanie na bawoły. Uroczyste święto 7 pułku huzarów. — Balet uroczystych syren. — Wielka rewja mody u Paquin'a. — Przepych. — Wystawa. Tajemnica 4m orci arcyksięcia Rudolfa. Scenarjusz Pietra Benoit. Reżys. Leona Perret.

„KOENIGSMARK” Niebawym dotychczas dramat. — Rada koronna. — Królewskie uroczystości weselne. — Pochody. — Orszaki. — Pałace. — Sztuczne ognie. — Dworskie łowy. Polowanie na bawoły. Uroczyste święto 7 pułku huzarów. — Balet uroczystych syren. — Wielka rewja mody u Paquin'a. — Przepych. — Wystawa. Tajemnica 4m orci arcyksięcia Rudolfa. Scenarjusz Pietra Benoit. Reżys. Leona Perret.

KINO-TEATR „EDEN” Dziś Pierwszy raz w Wilnie. Tylko dla ludzi o silnych nerwach. Dwie serie 14 aktów w jednym programie 14 aktów awanturnych przygod rekordowych walk boksu i gonitw, 14 aktów niebawego napięcia emocji zachwytu i podz wu. W roli głównej ulubienicy publiczności amerykańskiej i rywal Eddie Polo Forda i Linkolna BEN WILSON.

Sherlok Holmes i Nat Pinkerton podług powieści CONANDROYLE. 14 aktów awanturnych przygod rekordowych walk boksu i gonitw, 14 aktów niebawego napięcia emocji zachwytu i podz wu. W roli głównej ulubienicy publiczności amerykańskiej i rywal Eddie Polo Forda i Linkolna BEN WILSON.

KI-NU „LUX” Dziś nadzwyczajny sensacyjno sportowy program w 2 wielkich serjach 11 aktach z udziałem HARRY PEEL. Początek o godz. 4. Ceny od 60 g

PRZYGODY JEDNEJ NOCY dramat sensacyjno-sportowy w 2 serjach 11 aktach z udziałem HARRY PEEL. Początek o godz. 4. Ceny od 60 g

Magistrat miasta Wilna ogłasza konkurs na posadę inżyniera Kierownika Wydziału Inżynierjno-Budowlanego, obejmującego działy: Drogowy, Mechaniczny i Budowlany. Oferty na piśmie z załączonymi referencjami i curriculum vitae, należy przesyłać do Sekcji Technicznej Magistratu miasta Wilna do dnia 15 marca 1925 roku pokój Nr. 148. 34-0

Borsuczy tłuszcz wysyła się za zaliczką pocztową i można otrzymać pod adresem Wilno, Krakowska 30 m. 1. 1072-1

Jak walczyć z drożdżną? Skutecznie tępi drożdżną, kto lokuje gotówkę w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych Oddział w Wilnie, ul. Jagiellońska L. 3. 1. p.

Centralna Kasa Spółek Rolniczych Oddział w Wilnie, ul. Jagiellońska L. 3. 1. p. albo w: 1) DOSTARCZA w ten sposób kredytu rolnikom i przyczynia się do wzmocnienia produkcji rolnej; 2) TĘPI LICHWĘ pieniężną, ponieważ Centralna Kasa Spółek Rolniczych, jako centrala finansowa Spółdzielni Rolniczych, udziela kredytu spółdzielniom rolniczym 16-20% w stosunku rocznym; 3) PRZYCZYNI SIĘ do rozwoju spółdzielczości rolnej, mającej na celu usuwanie zbędnych pośredników handlowych. Centralna Kasa Spółek Rolniczych przyjmuje wkładki na książeczki wkładkowe i w rachunku bieżącym począwszy od 21. 10 za oprocentowaniem według umowy od 12-16% w stosunku rocznym.

Doktor D. ZELDOWICZ chor. weneryczne moczopłowe i skórne od 9-11 od 5-8 wiecz. 13

Majątki ziemskie pod Wilnem z budynkami od 30-500 ha 40000 zł. Złoty do sprzedania drogą do sprzedania posiada Dem H. Kom. „ZACHĘTA” Portowa 6-D. 1

KOBIEȚA-LEKARZ Dr. Zofia ZELDOWICZ chor. weneryczne i kobiece pr. 9-10 i 12-5 ul. Mickiewicza 24 obok hotelu „Bristol”.

Potrzebne natychmiast mieszkanie o 2-3 pokojach, w śródmieściu Czynsz według umowy. Oferty do Adm. „Dz. Wil.” pod 8 B. Pokój do wynajęcia dla dwóch Panów lub Pań z całodziennym utrzymaniem Wielka 3-10.

Dr. Marjan Mienicki Choroby weneryczne, syfilis i skórne. ul. Wileńska 34 m. 3. Przyjm. od 4-7 pp. 9-11

Samodzielna gospodyni nauczycielka potrzebna do dwójga dzieci szkolnych przy wdowcu Pożądanym francuski. Dowiedzieć się Jagiellońska 9 m. 13 od 3 1/2 do 6 po poł.

Dr. G. WOLFSON wznowił przyjęcie chorych 9-1 i 5-8 chor. weneryczne, moczopłowe i skórne ul. Wileńska 7, naprzeciw apteki Mikutowicza. W.Z.P.3

Sprzedam lub wydzierżawię plac przy ul. M. Pohulance. Dowiedzieć się Zarzeczce 16, m. 19 od 12 do 3 po.

Fabryka wódek na prowincji poszukuje wspólnika z kapitałem 40000 złotych, ewentualnie sprzedam. Oferty do Dziennika Wileńskiego pod „Fabryka wódek. 1081-3

Sprzedam lub wydzierżawię plac przy ul. M. Pohulance. Dowiedzieć się Zarzeczce 16, m. 19 od 12 do 3 po.

Jaja kur rasowych—do nasadzenia. Wiadomość w Domu Ludowym (Autokol 44) od 12-1 w d. powszednie. Udziela się także informacyj listownie—co do hodowli i kupna kaczek, gęsi, indyków, paw, perlic, psów, kanarków, papug i królików. Na odpowiadź załączyć 50 gr. marek pocz. 0

Student poszukuje konduktora wyjazdu zaraz. Warunki do umówienia. Adres: Radom firma „Spółem”, skrzynka pocztowa 88. 9964-0

Kapitały WSZELKIE SUMY LOKUJE NAJDOGODNIEJ z mocną gwarancją znanej solidnej klienteli Dum H. Kom. „ZACHĘTA” Portowa 6 D. 1

Stenografki wyuczone i doświadczone, szybko, jak najbardziej (gwarancja). Instytut Stenograficzny, Warszawa, Mokotowska 39. Za dajcie obszerny, bezpłatny prospektów. 4532-13

Lokomobile gospodarczą „Rust-n-Proctor” 10 HP komplet olejni hydraulicznego urządzenia parry kamieni myjących w ruchu sprzedam razem lub osobno. Zgłoszenia: poczta stacja sześć kilometrów ma jątek Chodorcki Kulikowski.

Skr. ks. wojskowa wyd. przez PKU—Wilno na imię Józefa Bielski, zam. w wsi Bielski, gm. Olszaniec ul. wsi.

Lokomobile 20-26 sil 8 atm. w ruchu 4000 zł. oraz 2 pompy „Wortington” 300 i 400 zł. Kalwaryjska 9 m. 6 od g. 3 do 6 w.

Skr. ks. wojskowa wyd. przez PKU—Wilno na imię Wincentego Bielski, zam. w wsi Bielski, gm. Olszaniec ul. wsi.

Lokomobile 20-26 sil 8 atm. w ruchu 4000 zł. oraz 2 pompy „Wortington” 300 i 400 zł. Kalwaryjska 9 m. 6 od g. 3 do 6 w.

Skr. ks. wojskowa wyd. przez PKU—Wilno na imię Wincentego Bielski, zam. w wsi Bielski, gm. Olszaniec ul. wsi.

Dr. Blumowicz choroby weneryczne i skórne. ul. Wielka 21. 9-11 3-7. 551 W. Z. P. 63

Zgubione indeksy 2424 wyd. przez U. S. B. i tymczasowe zaświadczenie demob. wyd. przez 81 p.p. na imię Wiktora Wojski, zam. przy ul. Antokolska, 32, unieważniają się.

Mieszkania zaraz do zajęcia w dogodnych punktach miasta i pokoje pojedyncze posiada Dom H. Kom. „ZACHĘTA” Portowa 6 D. 0

Wdowa obłożona rodziną prosi o pomoc materialną. Łaskawe datki prosi składać do „Adm. Dz. Wil.” pod „H. F.”

634-0 KRAWIEC WOJSKOWY i CYWILNY L. KULIKOWSKI Wilno, ul. Ad. Mickiewicza 33-A. POLECA: duży wybór materiałów angielskich i krajowych, oraz przyjmuje wszelkie roboty z własnych i powierzonych materiałów. Sprzedaż materiałów, gotowych pał zimowych, jesienno-wiosennych i garniturów. i na raty.

Wileński Dom Towarowo-Przemysłowy BRACIA JABŁKOWSCY Sp. Akc. Wilno. BILANS OTWARCIA w złotych na 1 go stycznia 1924 r.

Table with 2 columns: STAN CZYNNY, Złote. 1. Kasa 178,71 2. Weksle 457,65 3. Instytucje kredytowe 11,22 4. Towary 337,375,17 5. Nieruchomości 628,185,49 6. Ruchomości 59,831,10 7. Różni dłużnicy 13,128,89 8. Kaucje w akceptach 783,33 9. Sumy przechodzące 321,19 1.034.722,75

Kapitał akcyjny Spółki ustalony w sumie 600.000 złotych podzielony zostaje na 60.000 sztuk akcji po złot. 10 każda, 27

K. DĄBROWSKA FORTEPIAN — PIANINO na koncerty i wieczory 656 NIEMIECKA 3, m. 6. 0

W. CHARYTONOWICZ i S=KA Apteczny Dom Handlowy Wilno, ul. Wielka 58, (przy kościele s go Kazimierza). Telefon 3-92

Poleca ze składu wszelkie chemikalja, środki opatrunkowe patentowane, zagraniczne i krajowe odżywki, kosmetykę i perfumeryę zagraniczną i krajową. Artykuły techniczne, wyroby gumowe i chirurgiczne, oraz artykuły domowego użytku. KUPUJE i POŚREDNICZY w zawieraniu większych transakcyj z zagranicą za ziola i surowce. 28090-300

DOM HANDLOWY „WSPÓLNA PRACA” Sp. z Ogr. Odp. przy ul. Mickiewicza Nr 5 (1-sze piętro) tel. 335

SALON KONFEKCYJ DAMSKIEJ Suknie demowe, wizytowe, wieczorowe i kapelusze. BLUZKI JEDWABNE 18 zł. SPÓDNICZKI ANGIELSKIE 28 „ SUKNIE WELNIANE 75 „ WIECZOROWE JEDWABNE 90 „

Zarząd T-wa Opieki nad Zwierzętami zaprasza swych członków na walne zebranie 20 lutego o godz. 5 po poł. jeżeli o tej godz. zbierze się za mało członk. to posiedzenie się odbędzie tegoż dnia o godz. 8-6 wiecz. w mieszkaniu p. Turkula plac Katedralny 4 m. 2. 1084-1